

Numărul 25. Oradea-mare 22 iunie (5 iulie) 1903. Anul XXXIX

Apare duminica. Abonamentul pe an 16 cor., pe 1/2 de an 8, pe 3 luni 4. Pentru România pe an 20 lei

În sură țilă.

— Monolog. —

Astă noapte am sosit acasă tocmăi când se făcea ziua. Buimăcit, cum eram, nu șcieam dacă e prea târziu sau prea timpuriu; căci, ca noapte, în adevăr eră prea târziu, — dar ca ziua, prea timpuriu. Ceea ce șcieam sigur eră, că me dureau capul grozav, de vedeam tot stele verzi.

Am tras un chief strașnic cu niște prietenî la birtul nostru obișnuit. Unul din noi își luă remas bun de la viața de flacău, căci se însoară. Este o legătură veche între noi, că cel ce se însoară, are să dea o cină de despărțire, o ultimă seară de beție.

Pentru ce de beție? Pentru că beția este cea mai potrivită expresiune a tuturor plăcerilor noastre. Tineretea care te urcă în sferele unde crezi că tot ce zboară se mânăncă, nu este o beție a sufletului? Amorul, care scoate din minți doue ființe, nu este o beție a inimii? Gloria care te orbeșce cu pompa sa, încât ți se pare că toată țămălerea este sinceră, nu este o beție a ochilor? A crede că ești un om important, câtă vreme n'ai la activul tei nici un fapt mai de seamă, nu este o beție a întipuirii? Să ținî vorbiri lungi și să nu zici nimica, nu este

o beție de cuvinte? Să te umfli 'n pene, că te însori și o să ai o nevestă frumoasă, dar pe deasupra să capeți o soacră urită, nu este... nu, asta nu mai este beție, ci trezire din beție.

Și cum me căznieam să știu hotărît dacă e târziu ori timpuriu, fără să am pe cine să întreb, de odată m'a apucat uritul și m'am zis: Ce lucru prost să trăești singur! N'ai pe nime cine să te primească dacă sosești. De-aș avea o nevestă, știu că m'ar trage o gură de m'aș trezi la moment. Trebuie să me 'nsor.

Regina Draga în costum de încoronare.

De mulți ani me frământă gândul acesta. Încă de când eram student la universitate, aveam lista tuturor fetelor. O șcieam mai bine decât „Dreptul Roman“. În lista mea fetele erau împărțite în trei categorii: cele mai frumoase, frumoasele și frumoșelele. Cele mai frumoase erau acele cari aveau zestrea cea mai mare, frumoasele aveau și ele bănișori, frumoșelele erau sărace. Va să zică întemeiasem un nou metod de clasificare a frumoșei femeie. Un metod acesta clădit pe principii reale. Un adevărat estetician modern.

Ce-i frumos? Ceea ce-ți place. Dar ce-ți place mai mult decât o viață tihnită? E bine, o astfel de viață nu poți duce decât dacă

ai parale. Prin urmare, dacă vrei să ai ce-î frumos, caută să-ți fie punga plină.

Înainte vreme se luau doi sărântoci, cari se trudiau toată viața agonisindu-și cu sudoarea feței pânea de toate zilele și ziceau că sunt fericiți. Astăzi, dacă vrei să duci o viață cu tihnă, trebuie să-ți cauți giranți buni și să te puți bine cu directorii de bănci.

Mai de mult socrul se credea achitat dacă de-dea mirelui o soție bine crescută; în timpul mai nou nu-î destul atâta, ci socrul mai nainte de toate are să plătească datoriile fiitorului său ginere.

Tata pe când studiă la universitate, n'avea nici un ajutor de acasă; se susținea el singur cum putea, lucrând prin cancelării. Și totuș când se 'nsură, avea adunați bani albi pentru zile negre. Eă căpătăm regulat de la părinți banii lunari, mai aveam și un stipendiu bunicel, — totuș, când terminaî, eram așa de înglodat în datorii, că harnic socheru trebuie să fie acela care să mi le plătească.

M'a întrebat odată tata dacă șeiu bine procedura civilă? Î-am răspuns că am făcut o practică escelentă, am și trei procese ale mele. Dar nu î-am spus că în toate eă sunt përitul.

De altă-dată a dorit să șeie progresul meă în legea cambială. L-am asigurat că o cunosc perfect. Cu conșciință liniștită puteam să zic asta. Căci doar n'am făcut alt ceva decât am tot prolongat.

După ce obținui diploma de avocat, gândul meă cel dintăi fu să me însor bine. Am examinat de nou lista fetelor și am plecat la colindat. Tiner cu diplomă, credeam că represint un capital considerabil, aveam dar pretenții mari. Nu stam de de vorbă decât cu fetele din categoria primă, adica cu cele mai frumoase. Eram de convingerea că cum m'or vedea, me vor impresoră și care de care va stăruî să me căștigel.

Înse vorba ăluia: Socoteala de-acasă nu se potriveșce cu cea din tērg. Într'un fel am făcut eă planul și altfel s'a sfetit. Nici diploma, nici aparința mea: cilindru, smoking și ghetete galbene, n'a făcut impresiune. Cineva mi-a scos vestea, că eă umblu numai după parale. Vorba astă mi-a tăiat tot norocul. Ori unde me duceam, eram tratat cu desgust, ca un vânător de zestre.

Vedēnd că fetele cele mai frumoase, după clasificarea mea, nu-mi respectă înfățișarea, am luat hotărîrea să-mi caut fericierea în a doua categorie, la fetele cele frumoase. Me voiă mulțumî și cu parale mai puține, îmi ziceam, numai să me însor. Aici me credeam sigur de succes. Me și logodisem cu una. Fericit, fixasem și cina mea de despărțire de prietenii flăcăi. Dar tocmai în ajun, logodnica îmi înapoiă inelul de credință, pentru cuvēntul că n'are încredere în sinceritatea dragostei mele.

Necăjit afară din cale, în culmea desperațiunii mele, am zis că nu-mi trebuie fată cu bani, căci toate sânt pretențioase. Me mulțumesc și cu una mai săracă, numai să fie bună. Și me 'ntorsei la categoria a treia, adica la cele frumoșele. E bine, nici aici n'avui noroc. Ziceau c'atunci am venit la ele, când altele m'au refusat; deci ambiția nu le dă voie să me primească.

Într'aceste toți prietenii mei s'au însurat. Unii aă și copii și se bucură de fericierea vieții conjugale. Eă:

Sont Mihăilă
Însurătă!
Ard ca ș-o feștilă,
Me topesc de silă,
Că nici o copilă
Nu mai are milă
Să-mi fie zambilă,
Nevasta subtilă.

Singur șed la masă în birt. Singur injur kellerul că mâncările nu sânt bune. Singur me cert cu șpelătoreasa că nu-mi calcă bine cămășile.

Cu gândul vecinic la însurătoare și totuș neputēndu-me însură, sânt un fel de Tantalus al vieții conjugale.

Anii trec. Azi mâne am s'ajung holteiă tomnatic. Mi s'a ivit și niste fire albe 'n pēr. Și nu-î cine să mi le smulgă. N'am nevastă.

Mai fac o încercare. Am să dau un anunț în ziare, că „un tiner cu diplomă, fercheș și plăcut, doreșce să se însoare cu o fată sau vėduvă tineră, macar și fără avere.“ Dacă nici pe calea aceasta nu voiă avea noroc, n'am decât să me călugăresc.

Iosif Vulean.

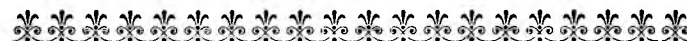
R o m a n ț ă.

*De ce să mor în frageda junie?
Pe ceru-albastru nu e nici un nor,
Pe câmp sânt flori și 'n lume poesie;
De ce să mor? De ce să mor?*

*De ce să mor când dulcea fericiere
O poți găsi în visuri de amor?
Ar fi pecat! Ar fi o nesimțire!
De ce să mor? De ce să mor?*

*De ce să mor, când tu ești lângă mine?
Când îmi șoptești și me săruți mereu;
D'ar fi să mor, aș vrea să mor mai bine
De dorul teă! De dorul teă!*

D. Teleor.

Poștașul dragostei.

Comedie în trei tablouri.

(Urmare).

TABLOUL III.

Salon la Aspasia. Mobilă usată, rēndușală îngrijită. Piano, în față, stânga. Canapea în dreapta, în față, cu scaune și masă pe care se află necesarele pentru scris. În fund, un garderob cu oglindă. Câte-o ușă, de fiecare parte a garderobului. Ușă în dreapta; 2 ferestre în stânga. Una e deschisă.

Scena I.

Emil (intră pe fereastra deschisă și sare înăuntru; ascultă și, scoțēnd o scrisoare, scrie adresa, rostind-o:

Emil (scriind.) „Dșoarei Elvira Sureanu“, în oraș. (Ascultând.) S'aude umblând... De sigur că vine cineva... (Se ascunde între garderob și perdeaua ușei din stânga.)

Scena II.

Elvira, Emil.

Elvira (vine cu batista la ochi și se duce repede de se ghemuește pe canapea, isbucind în plâns.)

Emil (scoțând capul, uimit — șieș!). **A ba!**... Ce-î asta? (după o clipă se trage înapoi și ciocănește ușor în garderobă.)

Elvira (sărind și ștergându-și ochii.) **Ah!** cine-o fi! Me prinde cu ochii plânși... (așteaptă.) Ori mi s'a părut... (după o clipă.) Da... (înaintează la garderobă și se privește în oglindă.) Cât mi-s de umflați ochii!... (scoate din busunar o cutioară și-ș dă cu pudră pe la ochi și pe obraz; apoi, după ce și-o așează, se întoarce.) **La ce-aș mai plânge?** (se așează la piano, apoi se ridică.) **Nu!** nu pot nici să cânt... (se apropie de masă — gânditoare.) **Ce proastă sunt...** (Vede scrisoarea.) **A!** o scrisoare? (aplecându-se.) **Și adresată mie?** (o desface repede.) **Versuri?** (Citește.)

Nu-î salcâm să nu se 'mbrace
Cu-alb vestmânt, furat din raiū,
Și să nu serbeze 'n pace
Și cu drag pe badea Maiū,
Mire-al Firei, neam de Craiū...

(oftând.) **Le cunosc...** **Le credeam odată că erau pentru mine...** **Dar cine le a scris și mi le-a adresat?** (întorcând fila.) **Nici o semnătură!**...

Emil (imită mișcările pisicii.)

Elvira (tremură și se uită.) **A** intrat pisica pe ferastră, și de frica mea, mi-orlăe... (bătând din picior.) **Zit!**...

Emil (mângâietor.) **Miaū!** mi-orlău!...

Elvira. **Îa stai tu...** (se apropie.)

Emil (scoțând capul de după perdea, ca un puiș.) **Miū!**...

Elvira. **Ah!** cum m'ai speriat!... **Dta?**

Emil (eșind, c'un hohot de ris.) **Va să zică seamănă a pisică?** **Miaū,** mi-orlău!... **miū!**...

Elvira. **Ce copilării faci!** **A!** acum înțeleg; **dta** ai pus versurile astea pe masă?

Emil. **Sunt ultima mea producție...** **din luna trecută, Maiū...** **Îmi dai voe?**

(Îi ia scrisoarea și citește.)

Nu-î salcâm să nu se 'mbrace
Cu-alb vestmânt, furat din raiū
Și să nu serbeze 'n pace
Și cu drag, pe badea Maiū,
Mire-al Firei, neam de Craiū...

Fiecare fir de floare
Arde 'n micul ei potir,
Dulci miresme 'mbătătoare
Pentru mândrul „volintir“...

Volintir al Primăverei,
Maiū, cu Iarn' a răsboit
Și la vatra lui d'acasă
Se întoarce mulțămīt...

Și o ia d'a lungu 'n lume,
Nicăiurea cu popas:
Noaptea, stelele cu glume
Il petrec din pas în pas;

Ziua, soarele-î cuvântă
Dându-î strălucirea lui,
Și privighiătoarea-î cântă
Din desişul codrului...

Iar copile de prin sate
Dorul lor îi dăruiesc...
Măre, bade Maiū, fêrtate
Zeū de nu te zulipsesc...

Fi-r'aș fi ca tine, bade,
De la soartă să am haz, —
Că și mie mi se cade
Vre un puiū de dor măcar.

Am luat d'a lungul viața
De-un amar de ani; am tras
Multe brazde, — dar tot ceața
Ziua, m'a ținut din pas...

Noaptea, visuri destrămate
Dintr'o pânză de dureri:
Buhna mi-a cântat, fêrtate,
Foarte-adesea, pân' mai ieri...

Nu mi-o fi venit, cu tine,
Vreme-acum și mie, ha!,
Ca măcar un cuc a bine
Să-mi ursească pentru traiū?

Ca măcar o inimioară
Care-o știu eu într'un loc,
Să-mi dea dorul ei, iubirea
Și credința în noroc?

Ba o fi venit, că-î pace
Și speranță 'n calea mea:
Cu flori albe ca de nea,
Pentru mine, pentru Ea...

Elvira (emoționată.) **Frumos citești...**

Emil. **Frumos scriu...** **Nu-î așa?**

Elvira. **Sunt versurile dluī Cesar Boruneanu...**

Emil. **Dar bine...** toate poeziile lui le cunoști?

Elvira (roșindu-se.) **Și se pare lucru de mirat?**

Emil. **De mirat nu; dar dovedind...** ceva... **da!**

Elvira (turburată urcând.) **Nu te înțeleg...**

Emil. **De la întemplerarea de duminică trecută, și până azi, tot sfânta duminică m'am gândit mult și foarte serios, dșoara ceea ce eră să producă în internat o adevărată revoluție!... Me rog, o săptămână în care pedagogii aū putut răsufli... și colegii mei n'aū avut cum ride, nici n'aū fost păcăliți, — a fost un eveniment colosal... (Elvira stă pe canapea și-l ascultă, distrată.) Astfel cugetând, am ajuns la credința următoare: verișoara Elodia iubiă cu tot dinadinsul pe segniorul Cesar, iar numitul segnior pescuică în doue părți, — ca unde s'o putea prinde peșcele... să se prindă... (apropiindu-se de ea.) Veniseși dar în București... pentru el...**

Elvira (ridicându-se.) **Ești prea tinēr ca să fii duhovnic...** (Trece în jos.)

Emil. **Dar destul de potrivit pentru a-ți spune că... inima mea a bătut pentru dta...**

Elvira. **O!** bătaia inimilor dvoastre!...

Emil. **Ești prea tinēră pentru a te îndoi...**

Elvira. **Te rog, domnule Dunescu...**

Emil. Bătaia inimilor noastre, dsoară, e bătae... când bate pentru cine ni se face dragă...

Elvira. Domnule Dunescu...

Emil. Ori cum, decepțiunea ce ai o să-ți dea timpul să me poți cunoaște... până ce-mi voi lua un titlu...

Elvira. Ori cum... ți-ai ales reu momentul... (Urcă.)

Scena III.

Elvira, Emil; Aspasia.

Aspasia (vrând să umble la garderobă.) Iaca! amên-doî? (maintând la Emil.) Da pe unde mă-ai întrat dta, domnule?

Emil. Pe fereastră... Dacă dăduseși poruncă slugilor să nu me primească pe ușă...

Aspasia. Ești de-o obrăznicie fără nume...

Emil. Eu îi dau nume: iubirea respectuoasă pentru dta...

Aspasia. Îar me ieși în ris? Poftim afară!

Emil. Vai, tușică... de față cu dsoara... Își face o idee rea de dumneata...

Aspasia. Fă bunătate și pleacă...

(*Elvira* se duce și șade pe canapea, unde rămâne pe gânduri.)

Emil. Dta me goneșei; unchiul Savel m'a gonit mai adineauri... Unde să me duc?...

Aspasia (cu interes.) Ai fost pe la băcanu? Și ce făcea lipscanu?

Emil. Lipscanu eră trist; băcanu morocănos ca un urs, — și amên-doî, în respectabila persoană a unchiului Mina Savel, m'au dat afară, cu o grațioasă injurătură și cu titlul puțin universitar de: „poștaş al dragostei“... ca să nu zic cum a zis unchiul...

Aspasia. Ce? a știut el că tu ai dus lui Cesar scrisoarea?

Emil. O pândiaș Toader și Niculina... de-o aușiaș și când sughiță...

Aspasia. Bine zici că mi-o spusese Elodia.

Emil. Ce face ex-tușica? pot să-i pup mânușița?

Aspasia. E supărată că nu-i trimite băcanu lucrurile...

Emil. Să serie lipscanului...

Aspasia (cu vădită reutate.) Uite, ce idee! Dacă vrei să me împac cu dta, mîntosule, du-te chiar acuma și spune jupânului Mina că te-a trimis Elodia...

Emil (cu mâinile la urechi.) Vrei să-mi tale urechile cu foarfecele și să-mi ia măsura cu cotu?

Aspasia. Atunci să piei d'aci și să nu-ți mai ved picioarele...

Emil. Nu blăstêmă așa că me duc!...

Aspasia. Să-i spuți că te-a trimis Elodia să-ți dea tot ce e al ei... că de unde nu... îl afurisește...

Emil. Ce afurisește! Îl dă în judecată... Ah! păcat că nu-s avocat încă... L-aș face să asude icre roșii... și 'n loc de suluri de stofă... să măsoare sala pașilor pierduți...

Aspasia. Ei, tacă-ți moara și pleacă!

(Va urmă.)

N. Radulescu-Niger.

Craiū nou în țară.

Scrisesem despre obiceiul strigării peste sat și arătam cum această strigare este un fel de tribunal fără apel în chestii care ating mai ales morala poporului de la sate.

Mai este un obicei poporal „al Craiului-nou“, care se apropie, ca formă, de al strigării peste sat, în fond înse se deosebește cu totul. Craiul-nou este un judecător în toată legea și are dreptul de-a pedepsi cu bătaia la talpă pe toți cei ce sînt denunțați de sat că au purtări rele. Dar pe când cel ce strigă peste sat acuză și pe femei, Craiul-nou n'are nici o putere de-a pedepsi și de-a trage la răspundere femeile, ci numai bărbații, și dintre aceștia numai pe flăcăi și rare ori pe bărbații de curînd însurați.

Intru toate, Craiul-nou este un obicei cu apucături răsboinice și-ți aduce aminte de felul cum își aleg popoarele primitive căpeteniile lor, la echi-noctiul de primăvară, sau — dacă ni se iartă această apropiere de lucruri — de felul cum își alegeau Romanii consuli lor tot pe la începutul primăverii.

Obiceiul Craiului-nou e practicat, după cât știu până acum, numai prin plaiurile româneșii ale Ardealului, în Nord spre Maramureș și Bucovina, în ținutul Năsăudului, și la Sud în Țara-Oltului, de către Muntenia. Plaiurile Carpaților de către Moldova nu sînt ale Românilor, ci în cea mai mare parte ale Secuilor. Cred înse că obiceiul o fi existînd și în Muntenia pe sub munți, dar până acum nu l-am putut dovedi.

În părțile sudice e obiceiul să se aleagă numai un Crai, iar în cele nordice doi. Și într'alte câteva amênunte se deosebește obiceiul, luat în totalitatea lui, de felul cum îl cunosc cei din Sud și cei din Nord. Eu am să descriu aici obiceiul așa cum se practică în Nordul Ardealului, fiind că mi se pare mai neamestecat cu alte obiceiuri cari s'au alipit de el și fiind că îl și cunosc mai bine, căci l-am vădut cu ochii mei de atâtea ori.

Aici s'aleg doi crai. În ziua de Pașei, după sfînta slujbă, s'adună tot satul pe-un loc larg, unde, în sat ori afară din sat. Flăcăii ies la mijloc. În giurul lor s'adună fetele, într'un cerc. Amênoune grupurile, de flăcăi și de fete, sînt împrejmuite de un cerc al nevestelor, apoi toate acestea de un cerc mai larg al bărbaților. Iar pe margini de tot, cercul exterior, îl formează bătrânii cu babele și copiii. Astfel tot locul e cuprins de mulțime așa, că la mijloc, ca un simbur, stă grupa compactă a flăcăilor încungiurată de patru cercuri concentrice tot mai largi.

Când sînt neînțelegeri între flăcăi pe cine să aleagă crai, apelează la prima instanță, la cercul fetelor. Acestea apoi își dau părerile și hotărăsc. Dacă nici așa nu se poate ajunge la un rezultat, întră în sfat cercul cel mai apropiat al nevestelor, ca a doua instanță, și fac pace. Iar dacă nici acum nu se poate o majoritate, începe cercul al treilea, al bărbaților, să strige pentru unul ori pentru altul. De multe ori se întîmplă să se facă apel și la al patrulea cerc, al bătrînilor. Foarte rar — și numai din auzite se știe — că s'a întîmplat cazul, că nu s'a putut uni satul asupra celor doue persoane ce au să fie crai, și atunci se chiamă preotul satului care vine și nu-

Măcelul din Belgrad.

Conjurații iaă cadavrul reginei Draga să-l asvêrle afară.

Cadavrul reginei Draga aruncat jos din fereasta conacului.

Conjurații serbează cu musică uciderile sevêrșite.

meșce pe crai, fără să mai asculte părerile mulțimii. El e arbitru.

Toată această alegere, cu aducerea mereu a alor cercuri de oameni, în cas de neînțelegere, este așa de asemănătoare cu adunarea comiților în Roma.

Îndată ce Craii au fost aleși — de obicei doi dintre flăcăii care au mai bune purtări, ori, dacă Pașcile cad mai târziu, cei doi flăcăi cari au eșit mai întâi cu plugul să are — își numesc patru ajutori, după bunul lor plac. Acești patru iașu numai decât pe Crai, îi pun pe câte-o grapă adusă anume, și ridicându-i cu grapă cu tot pe umeri îi duc la riul cel mai apropiat, urmați de satul întreg, într'un alaiu vesel, cu chiote și strigăte: Craiu nou în țară.

Ajunși la riu, îl dau jos. Craii intră în apă până la genunchi. Grapele stau pe mal, și acum începe o luptă pentru grape. Craii vreau să le tragă în apă la ei, flăcăii să le tragă pe uscat. Craii asvêrl apă pe mulțime și o alungă. În urmă, după o luptă aparentă, dar lungă, își trag grapele în apă.

Atunci mulțimea chiotește; craii ies, sunt puși iarăș pe grapă și aduși în fața bisericeii. Aici se află un scaun, anume făcut, numit al județului. Poporul ridică pe brațe Craii de trei ori, strigând iarăș „Craii noi în țară“ și apoi îi așează pe acel scaun înalt, și de-acum au putere de Crai un întreg an până la Pașcile viitoare.

În momentul acesta un flăcău care s'a urcat în turnul bisericeii, strigă de acolo peste mulțime cu glasul tare și rar: „Craii noi în țară! Grâu destul la vară“ și apoi începe a numi felurite cereale și lucruri trebuincioase cu prețul vândării lor, bunăoară: grâu cu atâția bani, porumbul cu atâția, o coasă atâta, un plug atâta, lâna atâta și așa mai încolo. Eu bănuiesc că această strigare a prețurilor — astăzi mai mult glumeată — este un punct principal în practica obiceiului: este publicarea tarifului mărfurilor și a dărilor, cum se obișnuiește la domnie nouă.

Un ceremonial simbolic urmează după această strigare: flăcăul din turn aruncă jos un sucman, toți flăcăii sar să-l prindă, căci nu e iertat să-l lase să atingă pământul. Dacă sucmanul ar atinge pământul, Craii părăsesc scaunul județului, și trebuie să se facă altă alegere de Crai, așa că aceștia doi nu mai pot fi aleși. E un mod așa de naiv și de poetic de a-și arăta încrederea în Craii aleși!

Cei patru ajutori ai Crailor au în mână vergi de alun — de-aceea și sêrbătoarea cu chef și cu lăutarî câtă se face de la Pașci până la Dumineca Tomei, se numește Vergel.

După ce s'au așezat pe scaun începe Bricelatul. Toată mulțimea e adunată în giurul Crailor; toți cei ce au de denunțat pe cineva s'apropie și spun.

Unul din Craii judecă, iar celalalt execută pedeapsa. Rënd pe rënd vine la scaun câte unul și dă de gol pe cutare ori pe cutare flăcău — numai flăcăii sânt denunțați, dar îi poate denunța ori cine — că are obiceiul să-și bată boii, că se ceartă cu părinții, că a amăgit pe cutare fată cu cununia și a lăsat-o, că are năravul să injure, că umblă murdar îmbrăcat, că doarme când ar trebui să fie dumineca la biserică, ori că e nebăgător de seamă și rupe mereu câte ceva la car și la plug, că umblă prea mult

sărind gardurile, că e reutăcios și gâlcevitor cu toată lumea. Și altele, câte și câte.

Craii-judecători ascultă, dă semn și cei patru ajutori prind pe acusat, îl iașu pe sus, doi de la cap și doi de la picioare, și așa cu fața în jos îl duc în giurul bisericeii și la fiecare colț îl bat la tălpi cu niște lopățele, dându-i loviturile rënduite de Craiu. Al doilea Craiu, executorul, merge în fruntea alaiului cu vinovatul, el observă dacă loviturile i se dau după număr, dacă nu-l lovesc prea cu dușmănie (căci se întemplă și asta, mai ales că vinovatul trebuie să fie desculț) și apoi se întoarce ca să ia pe altul în primire, fiind că în vremea asta Craii-judecători a rēmas pe scaunul seș și ascultă alte denunțuri.

Lumea adunată ride, comentează, chiotește. Alaiul cu vinovatul e urmat numai de copii, căroră le face plăcere ca să vadă bătaia la tălpi, căci au un spectacol; lumea cealaltă se indeasă înse pe lângă scaun, s'audă acuzările cari au mai mult interes, pentru oamenii mari decât bătaia la talpă. Nimeni dintre cei acușați nu poate să se sustragă judecății; nimeni n'are voe să fie încăpăținat să nu se supue „legilor apucate din bătrâni“, căci atunci ar avea de furcă bietul cu satul întreg.

Martie 1903.

G. Coșbuc.

Pêrul alb și nervositatea.

Adesea-ori se observă că în cortegiul boalelor de nervi se ivește și colorarea pêrului din cap.

În general se presupune că albirea pêrului înainte de vreme este o urmare a sbuciumărilor sufletești.

Altă dată cade pêrul în timpul unor dureri nevralgice. S'au observat chiar bolnavi la cari se colorează pêrul numai pentru un timp oarecare. La un bărbat, care suferia din când în când de dureri faciale, sprinceana și pêrul din cap, de pe partea care-l durea, se înalbiă în totdeauna în timpul accesului, iar după câteva zile dispărea; în cazul acesta pêrul își relua colorarea sa naturală.

Tot asemenea și la o femeie se albiă pêrul ori de câte ori eră cuprinsă de atacuri de nervi. După câteva zile pêrul își recăpeta colorarea obișnuită castanie.

Acum de curënd savantul profesor german dr. Heinke a observat un cas asupra căruia a făcut o lungă descriere în „Revista nevrolgică“. Ori de câte ori această femeie eră cuprinsă de agitațiuni se albiă o șuviță de pêr. După ce dispărea aceasta stare de agitațiune pêrul își recăpeta colorarea sa de mai înainte. Cercetarea microscopică a unui astfel de pêr a dat rezultatul că în timpul agitațiunei se află în pêr mai mult aer. Pigmentul care condiționează colorarea pêrului se află în cantitate normală. Dacă se alungă aerul cu ajutorul apei, atunci pêrul își recăpeta colorarea sa naturală.

Causa acestui fenomen renăscător se bazează pe evitarea unor nervi ai pielei și adică printr'o otravă provocată prin schimbarea naturei, ceea ce de sigur că provoacă și celelalte boale.

Sapiens.

Arta cosmeticelor și conservarea frumuseții.

Sub acest titlu dl farmacist I. Miga a ținut o frumoasă conferință la societatea „Tinerimea Română”, în fața unui numeros public, bine reprezentat de sexul frumos.

Conferențiarul începe prin a defini arta cosmeticelor, care e considerată ca o ramură a medicinei. Arată diversele definițiuni ce se dau frumuseții: artistul numește frumos aceea ce-l impresionează la prima vedere, forma corpului, coloritul feței, expresia sa și grația ei. Sub raportul frumuseții înțelegem acel tot ce umple puterea noastră de concepțiune, acel farmec al naturii, al cărui efect îl vedem și simțim, fără a putea înse să ne dăm seama de ideea clară a ființei frumosului.

Frumusețea omului nu poate fi supusă unor anumite reguli din simpla considerație atât de variată a fiecărei individualități, popor sau rase. Diferite popoare și rase pot avea frumusețea lor deosebită și ireproșabilă chiar, dar aceasta numai pentru felul lor de concepțiune estetică. Mitologia ne dă atâtea exemple de cum eră înțeleasă frumusețea. Amorul lui Adonis pentru Venera, zeița frumuseții, a rămas clasic.

Din vechime arta cosmeticelor a fost practică de egipteni și evrei. Mai târziu grecii și romanii, cari au primit mult din cultura egipteană, cultivau foarte mult arta cosmeticelor. Femeile se fardau, iar Ovid, adoratorul femeilor frumoase, prescrie rețete pentru păstrarea frumuseții lor.

Tenul și părul mai ales erau foarte îngrijite prin diverse preparațiuni cosmetice. Pudra și sulimanul, atunci ca și acum, erau două obiecte ce nu lipsiau din toaleta femeilor.

Vorbind despre epoca modernă a cosmeticelor și celorlalte mijloace cari se întrec a defini ce trebuie socotit de frumos, face un scurt studiu asupra formelor corpului și enumără motivele corsetului.

Într'adevăr, se zice că corsetul modelează forma corpului, dar el nu poate modela și concepțiunea estetică a frumosului. Zeița Venera e până azi cântată ca prototip al frumuseții, și cu toate acestea corpul ei n'a fost strins în corset. Enumără relele ce provin din purtarea corsetului, din stringerea lui prea tare, numai și numai pentru un capriciu al modei.

Întrând în amănuntele cosmetisărilor, resumează dând exemple cum multe din articolele de toaletă, cu toată reclama lor falacioasă, pot deveni periculoase sănătății: ca multe pudre și alifii preparate cu săruri de plumb și arsenic, a căror acțiune, în loc de a înfrumuseța tenul, îl strică.

Asemenea apele de păr, cari de multe ori alterează sănătatea părului. Recomandă a se întrebuiți cu rezervă cosmeticele, și numai când necesitatea o cere; și a cere în cazul acesta avisul farmacistului sau al medicului e tot ce poate răspunde mai bine unei dorinți compatibile cu motivele de frumusețe...

Conferențiarul a fost viu aplaudat și bunele sfaturi ce au putut fi culese, e de dorit a se pune în practică.

Aurel Seurtu.

Blăstemu Sivului.

— Baladă populară. —

Sus la stâna cea bogată
Vântu sta,
Ploaia curea,
De mai toate le ducea.
— Da ciobanii ce-mi făcea?
— Da o seamă-mi voroviă
De prin vremea turcilor,
Turcilor
Păgânilor,
Iară alții dăinuia,
De toată frunza jeliă,
Nu frunza
Fără lumea.
Sivu sta,
Sivu cântă:

„Tună Doamne, ce-i tună,
Tună-mi Doamne lelița,
Că de mică m'o iubit,
De mare m'o 'nceluit,
Și de mare m'o lăsat,
Cu altu 'n dragoste-o dat”.

Frunză verde iederă,
Da Dzeu ce-mi făcea?

— Da mi-i tună,

Și imi trăsniă,

Și trăsniă

Și fulgeră,

Și-mi trăsniă

Și pe mândra

De, de minune-o făcea!

— Da zo Sivu ce-mi făcea?

— Da-mi sta 'n loc și imi plângea,

Și din gură dăinuia:

„Mândruțiță de demult,

De nu te-aș fi cunoscut,

Zo c'aș fi trăit mai mult,

Și de nu te-aș fi iubit,

Zo mai mult aș fi trăit.

Lele, a tale păcate

Te-o ajuns pe ne-așteptate,

C'ai fost fată ca o floare

Și te-ai făcut o duhoare,

Făr' de frică 'n Dzeu,

Făr' de dor de tatăl teū,

Făr' de dor de mamă-ta,

Făr' de frică 'n Preceasta!

Te-am iubit, lele iubit,

Nu te-aș mai fi întâlnit,

C'ăi fost lucru îndrăcit

Și de sfinți afurisit —

C'ai fost lucru împelițat,

Și de părinți blăstemat.

Da-re-ar Dzeu să deie,

Toate mândrele să peie,

Cari is cu năravuri rele,

Precum ai perit și tu,

De Dzeu fulgerată

Și de oameni ne'ngropată.

Theodor A. Bogdan.

inv. în Bistrița.

Interesul.

Me deştept noaptea într'un sgomot neobişnuit. Aud pe sală şoapte, plânsete, trânteli de uşi. Aprind luminarea şi me frec la ochi, să me desmeticesc. Ce să fie? Îmi revine în minte ultima crimă întâmplată în capitală, şi me gândesc la vr'un asasinat. Şi eu care am uitat să 'nceu' uşa cu cheia! Dar cine să fie victima? Chiriaşii cari țin, ca şi mine, câte-o cameră mobilată, sânt mai toți oamenii săraci. A, o fi fost omorît bătrânul de jos, despre care am audît că e bogat. Se poate, înse, să nu fie crimă. O fi vre-o sinucidere, vre-un atentat...

Sgomotul devine din ce în ce mai mare. S'aud strigăte: „Să vie un doctor! Repede, după un doctor!“ Dar iată că cineva bate la uşa mea. E Mariţa, servitoarea:

— Conaşule! conaşule! Moare domnul de jos! Când am intrat în casă, să fac focul, l-am găsit întins pe scânduri. N'apucase să se desbrace...

— Î-ai pus mâna pe inimă? Mai bate?

— Da.

Într'un minut m'am şi îmbrăcat şi sânt în camera bătrânului. Proprietăreasa, alți chiriaşi, deşteptați din somn ca şi mine, mi-au luat-o înainte. L-au desbrăcat, l-au aşezat în pat, l-au frecat, i au dat cu amoniac pe la nas, au făcut tot ce le-a stat în putință să-l readucă la viață. Bătrânul e ţeapen; n'a murit, dar nici mult nu mai are. Se uită țintă la noi, ar vrea să vorbească, dar nu poate.

— Moare, spune de-o parte, gazdei, un chiriaş. N'are rude în Bucureşti? Trimiteți după dănele. Dacă sânt în provincie, telegrafați-le.

— Şciū că are o fată măritată după unu de la gară, dar în trei ani, de când stă bătrânul la noi, n'a venit decât de două ori să-l vadă, răspunde proprietăreasa. Şeade în Buzeşti, mi se pare; numărul nu-l şciū, dar cunoşce casa. Am fost s'o chiem, când se mai îmbolnăvise odată bătrânul, anul trecut.

— Ce mai aştepti cucoană? nu veđi că-și dă sufletul? Ia repede o trusură şi adu-i neamurile să-i țină luminarea, o îmboldeşce vecinul meu de odă.

Zăpăcită, proprietăreasa aleargă în stradă cu capul gol; noi ne silim să prelungim nenorocitului agonia.

— Nu-l mai chinuți; lăsați-l să se sfărşescă în pace, zice servitoarea.

Şi toți ne dăm ascultători la o parte. Me uit la ochii muribundului, ce se pierd din ce în ce, — me uit şi 'mpregiur, şi me gândesc cum moare de ştingher, într'un apartament mobilat, între srtăini, fără o inimă care să se înduioşeze pentru dănsul. Singur! Îngrozitoare trebuie să fie singurătatea pentru bătrâni!

Un uruit de trăsură. Trei înşi sue repede scările şi dau buzna în odă. E fata bătrânului, gine-

rele şi un copil. Proprietăreasa apare şi ea în urmă. Se 'ntelneşce piept în piept cu bărbatu-seu, deşteptat în sfârşit şi el. Prima vorbă pe care o schimbă împreună, o aud şi eu: „Ce ne facem dacă moare? Am închiriat casa pe un nou termen de trei ani, contând pe chiria lui“.

— O luminare! aduceți o luminare! nu-l lăsați să moară ca un câne, strigă fata, în hohote de plâns, pe când ginerele scotoceşce prin sertare, să vadă ce rămâne după urma socrului.

Spre mirarea lui, găseşce mai mult, decât s'aşteptă.

— Doctorul! De ce nu mai vine doctorul? Me duc să aduc eu altul, strigă şi proprietarul, cu speranța la o însănătoşare care i-ar salvă chiria.

Dar ginerele îl opreşce:

— Nu ve mai frământați de geaba; nu vedeți că s'a sfârşit?

— Mare-i şciința medicală! Închipeşce-ți că bătrânul de jos a scăpat, imi spune erî, pe scară, vecinul meu de odă.

— Asta numai mulțumită proprietarului care i-a adus doctorul. Dacă ar fi fost după ginere-seu, dădea ortu popii.

— Da, mulțumită proprietarului, căruia acum îi plăteşce tributul de recunoşcință.

— Ce-i dă?

— Îi dă cu piciorul: se mută. I-e frică să nu-l mai lovească paralisia înc'odată. Înțelegi dta: „Orî şi cum, tot mai bine te îngrijesc copiii tei decât străinii!“

23 martie 1903.

Radu D. Rosetti.

Femeia în vîrstă.

Într'un moment de adevărată noblețe şi de mărimie, o femeie-scriitoare a caracterizat cu multă pricepere ceea ce toate femeile ved cu spaimă, vîrsta coaptă şi apropierea bătrăneței.

Această vîrstă, scriitoarei în chestiune i se pare că are dulcețile ei şi o linişte pe care tinerețea nu o are.

„Vîrsta tineră — spune dînsa, şi regret că nu imi pot aminti exact cuvintele ei, — e ca un peisagiū de munte, plin de accidente neprevădute, care are stînci, torente şi prăpăstii. Bătrănețea, înse, e o majestoasă grădină, cu locuri umbroase, cu lungi şi frumoase alee“.

Această prea frumoasă comparație are numai vina de a face să se creadă că viața devine atunci uniformă şi monotonă.

După mine, înse, este cu totul contrariū.

La o vîrstă înaintată, femeia capetă o libertate pe care n'a avut-o la nici o altă vîrstă.

Tineră, regulile de conveniență o țineaū captivă. Ea trebuia să evite oare-cari conversații, să se priveze de unele comunicări.

Chiar demersurile de binefacere îi erau uneori grele.

Lumea, care e de multe ori reutăcioasă, ar fi luat aceste demersuri în nume de reū.

Mai în vîrstă, femeia este liberă şi se bucură de toate privilegiile unei libertăți oneste.

Apoi ea poate vorbi într'un chip cu totul independent.

Femeile tinere și frumoase pot fi și mai proste, căci sînt sigure chiar așa de a fi admirate.

Dar femeii în vîrstă nu îi e permis aceasta. Trebuie să aibă spirit.

Dna de Sevigné spune acest lucru într'o comparație foarte frumoasă: „Tineretea și primăvara sînt în totdeauna verzi; dar noi, oamenii toamnei, sîntem de toate culorile.“

Zîna.

LITERATURĂ.

Academia Română a ținut vineri la 13/26 iunie ședință. Dl dr. Felix a vorbit despre: „Produsele laptelui în România în comparație cu produsele similare din străinătate“. Interesant a fost un raport al dlui dr. Blasian, cetit de dl dr. Felix, din care reiese, că sînt în Ilfov comune unde copiii în vîrstă de 7—8 ani nici n'au gustat laptele, și că părinții acestora, cu ocaziunea epidemiei scarlatinei, când autoritatea județeană a procurat medicilor lapte din alte comune, au arătat, că copiii vor refuza să-l bea, necunoscîndu-î gustul.

Istoria poeziei lirice la Români. *Premiul Adamachi*, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1904 a Academiei Române celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Istoria poeziei lirice la Români până la Alecsandri.“ (Décis. 7 aprilie 1899). Scriitorul, care va întreprinde opera aceasta, începe lucrarea sa pentru întreaga românie, de la timpurile cele mai depărtate ale poeziei noastre, cercetînd originile și începuturile ei, până în sinul poeziei populare. Va trece apoi în studiu pe larg poezia lirică din secolele precedente secolului XVIII, pe aceea din secolul XVIII în special, și va veni până în timpurile noastre, descriind și analizînd în mod dezvoltat pe toți poeții lirici morți astăzi, până la Alecsandri exclusiv. Lucrarea va fi întemeiată pe cea mai întinsă critică literară și estetică, punînd în evidență nu numai frumusețile limbii, ale formațiunii ei, ale locuțiunilor poetice, ale deosebitelor dialectice și ale variantelor de prin provinciile române, ci ogîndirea moravurilor, a sentimentelor și, mai presus de toate, a idealului urmărit de poporul român în poezia sa. O prefață largă va introduce pe cetitor în opera aceasta; ea va cuprinde un studiu pregătitor asupra poeziei lirice în genere. Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs este până la 1 septembrie 1903.

Congresul Asociațiunii de științe din București. Asociațiunea Română pentru înaintarea și răspîndirea științelor va ținea în București în decursul lunii septembrie a anului curent, al 2-lea congres anual. Congresul se va deschide duminică la 21 septembrie, ora 10 a. m. în aula universității din București (sala Senatului), și va fi închis la 25, ora 4 p. m., în aceeași sală. La deschidere vor asista reprezentanții guvernului, ai capitalei și ai universităților. Acest congres va dura până la 25 septembrie inclusiv; zilele de 22, 23, 24 și 25 sînt destinate pentru lucrările pe secțiuni după un program ce se va publica la 1 septembrie. Ședințele congresului vor avea loc de regulă dimineața de la 9—12, iar timpul de

după prînz va fi întrebuintat pentru vizitarea diferitelor instituțiuni, instalațiuni speciale, usine sau fabrici din București. Serile vor fi destinate în modul următor: Reprezentațiunea de gală în seara de la 21, la Teatrul Național; la 22, 23 și 24 se vor ține conferințe publice, iar la 25 va avea loc banchetul. Cu aceasta ocaziune va avea loc și o expoziție culturală, cu deosebire cu caracter științific, îmbrățișînd în același timp și aplicațiunile industriale ale științelor. Expozițiunea se va deschide tot în ziua de 21 septembrie, la ora 3 p. m., față fiind aceeași autorități. Expozițiunea aceasta va dura una lună și va fi închisă în mod oficial duminică, 19 octombrie, ora 3 p. m. Imediat după închiderea congresului se va face o excursiune științifică pe valea Prahovei. Înserierile se fac la dl dr. C. I. Istrati, președintele Asociațiunii, București Splaiul Măgheru 2.

Almanach literar în Bucovina. În curînd apare în Cernăuți un „Almanach literar“ cu următorul cuprins: 1. Prefață. 2. De la Prut, poezii de Adrian Forgaci. 3. Drăgoiu și Cucu, tradiție poporană de S. Fl. Marian. 4. Poezii de P. Dulfu. 5. Mihaiu Eminescu, patru epistole către părinții săi din anul 1872—1873. 6. Schițe din popor, de Nico Cărăuș. 7. Strofe, de Ioan Popșior. 8. Ziua și noaptea la popor, credințe populare adunate de dna. Elena Voronca. 9. Eminescu în Cernăuți, de dr. Radu Sbiera (conținînd tabele cu testimoniile școlare ale lui Eminescu de la școala poporală și gimnasiul din Cernăuți). 10. Poezii de Filimon Taniac și 11. Concertul, novelă de Adrian Forgaci. Publicarea „Almanachului literar“ însemnează un progres eminent în Bucovina, fiind mai ales articolele despre Eminescu de mare interes literar. Prețul Almanachului este pe liste de subscripție 2 cor. (2 lei), iar la librării 3 cor. (3 lei). O listă de subscripție se află și la redacțiunea noastră.

Încercări critice. Sub acest titlu a apărut la București un volum, de St. Sanielevici, licențiat în litere, cu o prefață de D. Radulescu-Motru. Volumul, conform indicațiunii sale, conține critice și anume despre: C. Dobrogeanu-Gherea, I. L. Caragiale, Al. Vlahuță, St. O. Iosif, Haralamb Lecca, Ioan Adam și alții.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Concert și teatru în Bozovici. Corul vocal bisericesc gr. or. român din Bozovici aranjează la 29 iunie v. (12 iulie n.) concert și reprezentație teatrală în grădina sa în sala Casinei române. Corul va cânta 6 piese de: Gr. Iacobovici, Porumbescu, T. Popovici și Vidu. Apoi se va jua: „Rusaliile“ vodvil într'un act de V. Alecsandri. În fine părintele Ioan Brinzei va rosti un cuvînt de încheiere. În urmă dans.

Musicescu în Suceava. Aflăm că la serbarea Sânzienelor în Suceava se pregătește aranjarea unui concert grandios cu concursul vestitului cor mitropolitan din Iași de sub conducerea dlui Gavriil Musicescu.

Concertul reuniunii române de cîntări din Brașov, dat în sâmbăta trecută, a reușit foarte bine. Dl G. Dima a fost mult serbătorit atât ca dirigent, cât și ca compozitor. Noua sa compoziție: „Salvum

fac regem“ a fost primită cu cel mai mare entuziasm. Solurile în celelalte piese au fost cântate cu mult succes de dna Maria G. Dima și de dl profesor Stinghe. Concertul s'a terminat în mijlocul aplauselor generale.

BISERICĂ ȘI ȘCOALĂ.

Renovarea reședinței episcopesci gr. cat. de Oradea-mare, despre care am informat pe cetitorii noștri într'un număr anterior, se va începe încă în vara aceasta. Planurile făcute de arhitectul Coloman Rimanozy jr. și admise de forurile bisericești competente, s'au trimis la ministeriul pentru aprobare și acordarea unui împrumut. Se crede că în câteva săptămâni ministeriul va rezolvă chestiunea și astfel edificarea se va putea începe în luna lui august. Precum scriserăm, se vor face renovări radicale, încât din păreții actuali numai puțin se va conserva. Clădirea va putea fi gata pe mai târziu anul viitor și va costa 160.000 coroane. Pân' atunci episcopul va șede în o casă canonicală, iar în alta se va instala oficiul diecesan.

Promoțiuni. Dni *Iustin Marșeu* și *Augustin Mircea* au fost promovați la universitatea din Cluj doctori în drepturi.

Școala civilă de fete a Asociațiunii. Am primit la redacție Programă școlară civilă de fete cu inter-nat și drept de publicitate a Asociațiunii pentru literatură română și cultura poporului român, din Sibiu, pe anul școlar 1902/1903 publicată de dl dr. Vasile Bologa, director. Broșura se începe cu o lucrare a dlui Ioan Boreia, după care urmează discursurile, ținute la încheierea anului școlar, apoi știrile școlare. Numărul elevelor înmatriculate la școala civilă de fete a fost 98 ordinare și 9 privatiste; dintre cari 88 gr. or. și 19 gr. cat.; interne 65, externe 42.

G E E N O U ?

Hymen. Dl *Cornel Lazar* din Socodor și dșoara *Constanța Mihulin* din Borșșebis se vor cunună la 12 iulie n. în biserica ort. rom. din Șebis. — Dl *Constantin Mihulin* din Borșșebis și dșoara *Hortensia Braștea* din M. Radna se vor cunună tot acolo și tot atunci. — Dl *Cornel Dragomir*, căpitan de poliție în Caransebeș, s'a logodit cu dșoara *Etuș Kiss* din Lugoj. — Dl *Vilhelm Csápek*, comerciant în Caransebeș, s'a logodit cu dșoara *Livia Căldărăș* din Coșova. — Dșoara *Maria Silvia Muciu-Urechidă*, profesoară la școala de fete a Asociațiunii din Sibiu și dl *Emil Folly* se vor cunună la 6 iulie n. în Sibiu.

Noștrul avocat român. Dl dr. *Valer Moldovan*, care de curând a făcut la Mureș-Oșorhei cenzura de avocat, s'a deschis cancelăria în Turda.

Monumentul lui Cuza. Dl Ghica-Deleni a luat inițiativa pentru ridicarea unei statue mari în Iași în memoria lui Cuza Vodă, sub care s'a făcut unirea Moldovei cu Muntenia. Dl Ghica-Deleni a cerut audiență la regele Carol, spre a-i comunica intențiunea. Audiența i-a fost acordată și regele aprobând idea, a promis că se va pune în fruntea listei. Astfel domnitorul, sub care s'a proclamat independența, aduce omagii principelui sub care s'a făcut unirea.

Noul ministeriul al Ungariei s'a prezentat în camera deputaților marți la 30 iunie n. Este compus în majoritate din membrii fostului cabinet Széll, afară de Széchenyi, Fehérváry și Cseh; în locul lui Fehérváry a intrat Kolozsváry, în locul lui Cseh Tomașci, iar portfoiul ministeriului a latere îl ține interimal primul ministru cont. Carol Khuen-Héderváry. Stânga extremă a atacat violent programul prezentat prin președintele consiliului. Fr. Kossuth, nefiind de o părere cu majoritatea membrilor partidului său, a eșit din club. Ziarele opoziționale scriu, că primul ministru, vedând că nu poate guvernă cu camera actuală, va disolvă-o și va ordonă alegeri noue.

Inaugurarea monumentului Hus în Praga. Orașul Praga organizează mari serbări pentru ziua de 5 iulie, cu prilejul inaugurării monumentului lui Ion Hus, reformatorul ceh care a fost osândit în veacul al 15-lea, de către consiliul din Constanța și ars de viu pentru erezie. Inaugurarea acestui monument va fi un prilej pentru cehi și slavi de a afirmă solidaritatea panslavistă. Din toate părțile lumii slave se vor duce la Praga numeroși delegați.

Petrecere de vară în Lechința-Săsească. Intelligința română din giurul Lechinței-Săsești va aranjă la 19 iulie n. petrecere de vară în otelul opidan din Lechința-săsească. Comitetul aranjator, în frunte cu dl protopop Gerasim Domide, stă tot din preoți și din teologi.

A murit: *Sofroniu Pascu*, paroc gr. cat. în Tievaniul-mare, asesor consistorial, la 26 iunie, în etate de 59 ani.

D I N L U M E .

Ultima scrisoare a reginei Draga. Ziarul „Neues Wiener Journal“ publică ultima scrisoare a reginei Draga, scrisă în ajunul asasinării nenorociților suverani ai Serbiei. Această scrisoare datată de la 9 iunie st. n. este adresată unei prietene a reginei. Iată traducerea exactă a acestei scrisori: „Iubesc nemărginit pe Sașa (regele Alexandru), acest suflet bun și credincios, și n'aș șovăi de a-i face sacrificiul persoanei mele și a me despărți de dânsul. Știu că sânt urită și că lipsa unui copil, unui moștenitor, mărește primejdiile cari ne amenință. Dacă regele se împacă cu radicalii extremi, s'ar putea ca și a doua regină a Serbiei să urmeze în exil pe cea dintâi. Sânt apăsată de „presentimente negre“ și adesea ori, noaptea, imi amintesc portretul îngrozitor al lui Mihail murind, care întinde mâinile sale însângerate spre asasinii lui rugându-i: „Ne motfe, bratscha, dosta!“ (Opriți-ve, frații mei, este destul!) Singur Sașa este liniștit; el crede orbește în steaua Obrenoviciilor“.

O modă engleză. O modă stranie începe a se propaga printre femeile din Londra. Cănelor nu mai este animalul lor favorit; el este înlocuit mai peste tot cu reptile! Doamnelor le plac mai ales tinerii crocodili, cari se vând cu 24 fr. bucata. La Covent-garden s'a înființat un adevărat tîrg de crocodili. Șopârlele din Australia cu limba albastră, sânt foarte căutate. Această reptilă se vinde cu metrul! Metrul se vinde aproape 40 franci. Sânt și reptile eftine. Șopârlele verde de o lungime de 30—40 centimetri se vinde cu 2 franci, a ecă 4 parale centimetrul.

Pasiunea doamnelor engleze pentru reptile este una din nouele curiozități ale secolului XX.

Teribilă catastrofă de drum de fer în Spania. Dumineca trecută s'a întâmplat în Spania la Sana-sencio o grozavă catastrofă de drum de fer, prăbușindu-se trenul în riul Najerilla. Telegramele anunță, că până duminică seara la orele 11 s'a scos o sută de cadavre. Se crede că mai sunt vr'o șapte-zeci. Victimele au fost mutilate grozav; mai multe au capul și membrele despărțite de trup.

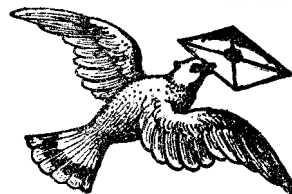
Mișcarea studențească în Rusia. „Neue Freie Presse” primește din Petersburg următoarele: Universitatea de aici e închisă și acum și nu va fi redeschisă până la toamnă, când vor începe cursurile și se vor da examenele. În timpul din urmă s'au împărțit din nou în capitala imperiului numeroase proclamațiuni revoluționare iscălite „Comitetele unite ale clubului studențesc”. Ele invită la o participare vie, neîntreruptă, la mișcarea revoluționară și să nu se regrete că prin aceasta suferă mersul studiilor. Proclamațiunile sunt închise cu îngrijire în plieuri și trimise prin poștă, multe din ele chiar la persoane cari au absolvit deja de multă vreme universitatea. Mai înainte astfel de proclamațiuni erau tipărite cu puțină îngrijire pe hârtie simplă; de data aceasta sunt curate și parte executate cu mașina de scris. Cu toată supraveghierea aspră, multe proclamațiuni au ajuns în mâinile soldaților.

Alcoolismul în Turcia. Se anunță din Constantinopol că în urma a numeroase casuri de nerespectare a ordinului prin care musulmanii sunt oprîți de a consuma beuturi spirtoase. Sultanul a dat o nouă iradea prin care autoritățile sunt invitate să vegheze ca pe viitor ordinul în chestiune să fie observat cu severitate. Această nouă iradea s'a dat în urma unui cas petrecut într-o stradă din cartierul Pera, unde o rudă a decedatului pașă Baderhan, Faik bey, fiind în stare de beție și-a asasinat nevasta.

Jurăminte ciudate. La chinezi jură astfel. Chematul stinge-o luminare și zice: „Așa să mi se stingă viața, dacă voiui minți”. Numărul acestora e mare, de aceea la tribunalele chinezești se și află o luminare a nume pentru asemenea treabă, cum e la noi crucea. Alții înse ingenunche, sparg o ceașcă și judecătorul îi zice: „Ai spart ceașca: Așa să ți se spargă sufletul, dacă nu vei spune adevărul”. Alții tae capul vre-unei păseri și zic: „Așa să mi se întempe și mie, dacă nu voiui spune adevărul.” Unul chemat ca martor în New-Sud-Walles, n'a voit să jure până ce nu l-au adus un fel de papagal negru (Cacadu), care a costat zece lei. Unii locuitori din India jură numai pe piei de tigrul, zicând: „să me mănânce tigrul dacă nu spun adevărul” sau pe piei de șopârlă, zicând: „Să mi se facă solzi pe piele ca la șopârlă, dacă nu voiui spune adevărul” etc. Să ne aducem aminte de Romani, cari la încheierea de tractate de pace, tăiau în bucăți un câne, de bună seamă menind că așa să pată cel ce nu se va ținea de inviolală.

Cel mai vechiu buchet din lume. Se află în muzeul egiptean din Cairo, găsit în sicriul unei lumii. Florile acestui buchet și-au păstrat încă în parte până în ziua de azi colorile, cu toate că au trecut deja 3000 de ani de atunci. Buchetul constă din flori de rodie, mac, diferite feluri de erica, etc.

Poșta redacției.

Brașov. Vom începe-o în nr. viitor. Numerele cerute s'au trimis. Le-am mai trimis odată.

Bellean. V'am răspuns prin scrisoare particulară

Paris. Cu plăcere.

București. Mulțumiri pentru surprinderea prea plăcută.

A. B. Nu ne-am indoit de loc, căci un om corect, dacă primește revista, de sigur se și crede dator să achite abonamentul.

Strada crinului nr. 11 bis. Regretăm că nu ne-am mai văzut. N'aveți nimica pentru noi?

Călin darul săptămânei.

Dumin. 4-a după Rusalii, ev. Mat. c. 8, gl. 3, v. 4.

Ziua sapt.	Călin darul vechiu	Călin darul nou
Duminică	22 M. Eusebiu	5 Dometie
Luni	23 M. Agripina	6 Isaia
Marti	24 (+) Nasc. Sf. I. Bot.	7 Vilibald
Mercuri	25 M. Fevronia	8 Cilian
Joi	26 C. David	6 Anatolia
Vineri	27 P. Samson	10 Amalia
Sămbătă	28 Chir. și Ioan	11 Pius

Avis abonanților noștri. Semestrul prim se va închide cu nr. viitor. Rugăm pe toți cei ce doresc să aibă revista noastră și în viitor, să binevoiască a-și achita abonamentul de timpuriu, căci abonamentele se plătesc înainte. Cei ce nu doresc să se aboneze, sunt sugați a ne înapoia revista, ca să sistăm expediarea.

Proprietar, redactor răspundător și editor:
IOSIF VULCAN. (STRADA ALDAS NR. 14/296b.)

Calicul în a doua ediție.

Pe al doilea semestru din acest an escriem nouă abonament la Calicul cu prețul de 3 coroane — pentru străinătate 3.50 franci.

Abonamentul se plătește înainte de 1 iulie v.

Celor ce nu-s „fectori d'ai lui bani gata”, dacă ne cer, le concedem plățirea abonamentului ori când în decursul semestrului.

Cu numărul de la începutul anului nu mai putem servi.

Din motivul acesta vom scoate pentru cei ce doresc a posedea Calicul de la începutul anului o a doua ediție.

Prețul abonamentului la a doua ediție se reduce pentru primul semestru la 2 coroane; pentru al doilea semestru rămâne tot 3 coroane.

Abonamente la a doua ediție a Calicului primim până în 15 iulie v.

A doua ediție e condiționată d'un număr de cel puțin atâția noi abonanți, cât se recer la acoperirea speșelor retipăririi.

Calicul oferă o lectură hazlie, care în veci nu se învechește.

Dovadă continuele cereri după esemplare de acum 16 ani, de cari la noi nu se mai află

K. k. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà in Triest. — Vermögens-Ausweis am 31. Dezember 1902.

Allianz-Konto (A). Sektion der Lebens-Versicherungen.		Allianz-Konto (B). Sektion der Elementar-Versicherungen.	
Stonon	Passiva	Stonon	Passiva
870.400	Spezial-Gewinn-Reserve	4.800.000	Gewinn-Rücklage
3.983.877 80	Reserve für Rückstellungen	375.443 21	Reserve für Rückstellungen
5.499.139 63	Reserve für Rückstellungen	5.690.511 87	Reserve für Rückstellungen
42.212 38	Reserve für Rückstellungen	968.750	Reserve für Rückstellungen
76.456 19	Reserve für Rückstellungen	9.822.674 79	Reserve für Rückstellungen
1.289.736 09	Reserve für Rückstellungen	746.298 09	Reserve für Rückstellungen
159.770 86	Reserve für Rückstellungen	48.129 75	Reserve für Rückstellungen
326.362 59	Reserve für Rückstellungen	1.096.180 84	Reserve für Rückstellungen
71.693.528 6	Reserve für Rückstellungen	2.577.695 32	Reserve für Rückstellungen
	Reserve für Rückstellungen	240.352 06	Reserve für Rückstellungen
	Reserve für Rückstellungen	26.349.236 13	Reserve für Rückstellungen
	Reserve für Rückstellungen	85.621.459 06	Reserve für Rückstellungen

Seit Bestand der Gesellschaft, d. i. vom 1. Juni, 1888 bis 31. Dezember 1902 wurden für Schäden ausbezahlt 498,919,052-S7 K.

Direction der Gesellschaft. Direktoren: Dr. August Freiherr Albert von Glatkaffen — Franz Pinner — Adolf v. Hoyer — Emil Graf Albert v. Poja — Joseph Hrdulak — General-Sekretär.

Paul Freiherr v. Halli — Heinrich Salern. Revisoren: Henry Hrdulak — General-Sekretär.

Ausführliche Bilanzen sind bei der unterzeichneten Vertretung zu haben. Deseibst werden alle Auskünfte bereitwillig erteilt und Lebens-, Feuer-, Transport- und Ver-
 kehrsmann gegen Einbruch für die „Rumione Adriatica“ — Hagelversicherung für die „Pardionate“, Hagel- und Rückversicherungs-Gesellschaft und
 Unfall-Versicherungen für die „Internationale Unfall-Versicherungs-Gesellschaft“ zur Einführung zu den billigsten Prämien und constantesten Bedingungen
 entgegengenommen.

Ungarische Abtheilung: **Budapest, IV., Váci-utca 2.**, im Hause der Gesellschaft.
Baron Friedrich Podmaniczky, Dirigent. **J. Lichtenberger**, General-Sekretär.
M. Frigyesi, Sekretär.

Hauptagentenschaft in Nagyvárad: Biharmegyei Takarékpénztár, Fleischhacker Generaldirektor.

Secretär: Cornel Vermes.

Reunionea de asigurare adriatică din Triest, și-a încheiat la 30 aprilie 1902 contul anului expirat. Din bilanțul publicat sume s'au dat polite despre suma asigurării pe viață reprezentată un capital de cor. 47.035.478, in schimbul cărei 670.060 cor. rentă. — Sporul față de anul expirat face 10,957.477 cor. — Pentru casarii de moarte și asigurării expirate s'au plătit cor. 509.670. — Reserva rezervelor pentru scăderea procentelor a fost mărită prin 400.000 cor. așa încât astăzi acest fond face cor. 1,500.000. — Toate rezervele de premii ale societății de asigurare pe viață la 31 decembrie 1902 făceau cor. 69.639.167. — In secția asigurarilor elementare (foc și transport) și de prădare s'au încasat premii de cor. 20.907.575 și s'au plătit cor. 9.393.695. — Pentru pagube s'au plătit cor. 7.073.901 cor. — Rezervele de premii ale acestei secții fac: cor. 12,265.978 iar neto, după detragerea asigurarilor expirate: cor. 6.694.368. In urma ureării valorii de curs a hârtiilor, formează proprietatea societății, averea a crescut cu cor. 2,072.042, care sumă s'a dat fondului pentru pierderi prin schimbarea cursului. — In urma propunerii direcției s'au mai dat: 180.000 cor. pentru rezerva disponibilă a secției asigurării pe viață bilanț A., și 200.000 cor. pentru bilanțul B., așa încât bil. A. face 900.000, bil. B. 1,200.000 cor. Dividenda s'a stabilit cu 180 cor. de acție. — Rezervele societății s'au sporit față de anul trecut cu 8,697.057 cor. și la 31 dec. 1902 făceau 82 milioane și anume: rezerve de premii cor. 69,755.750, — rezervă subsidiară (micșorarea intereselor) cor. 1,500.000, rezerve pentru fluctuații de curs: cor. 3,700.570.